Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summarium textuale et conclusiones super Sextum

Johannes <de Vanckel>

[Köln], [1. Feb. 1465 vielmehr 1485]

[Prologus]

urn:nbn:de:bsz:31-316114

Visual Library

In dei nomine

ſuccincte et vtiles concluſiones materiam tam gloſarū q̄z docto rum circa Sextū etiaz nouiſſime ſcribentium vna cum pleniori te xtus eiuſdem Sexti ſūmario In alma vniuerſitate florētiſſimi ſtu dij Colonień. edite ī lucem viuaci lu cubratione honorabilis viri dn̄i Jo hannis coelner de vanckel artium li beraliuz magiſtri. diuinarꝫ humana rūq̧ legum interpretis. Juriſconſul torum equiſſimi. in edibus ſuis lecte et reſumpte feliciter incipiunt.

In nomine patris et filij et ſpiritusſancti Amen

Jo. mo. in principio glo. ſue ponit diffinitionem ſci re. dicens ꝙ Scire eſt rem per cauſaz cognoſcē. vt. xxiij. q. viij. c. occidit. Et proſequit̄ quadruplicem cauſam vi delicet. materialem. formalem. efficiē tem. et finalem. et exquiſite ſingulas cauſas in iure aſſignat vt hic per euz Arch autē et Jo. an. de his et alijs q̄ circa principia librorꝫ ſolēt queri re mittunt ad glo. Her. in ꝓhemio ꝯpi lationis gregoriane. ⁊ ibi An. de bu. pulcre ſingula examinat. et docto. ad quos remitto. ꝙ breuiſſimus ⁊ textu alis ero. Diuidit autē Jo. mo. hūc totuz librū in tres partes. In primo ponit̄ prohemiū. in q̄ narrat̄ intentū in hoc libro. In ſcd̄a tractat᷑ in quo fit executio in ſpeciali narratorꝫ in ꝓ hemio. In tertia ponit̄ epilog᷒. Se cūda ps eſt in ti. de ſum. tri. ⁊ fi. cath. Tertia eſt. ꝟ. in ti. de reg. iu. In quo ti tulo ponunt̄ regule que multa reca pitulant eorꝫ que ſpecialiter in iurib᷒ prius poſitis habentur.

Onifaci᷒ epiſcop᷒

Prohemiū ſeu ps prima huius ſexti quod ſm glo. i. di uidit̄ in quattuor ptes. In prima po nit̄ ſalutatio. in ſcd̄a exordium. in ter tia narratio. ī quarta ꝯcluſio. Scd̄a pars eſt ibi ſacroſancte Tertia eſt ibi ſane. Quarta eſt ibi vniuerſitati. In prima igit̄ parte dn̄s papa Bonifa cius. viij. doctores et ſcholares Bo nonie ꝯmorantes ſalutat et eis apli cam benedictionē ꝯcedit Hoc dicit.

Pro breui declaratione quarūdā gloſarꝫ hic poſitarꝫ aliquas tradā cō cluſiones in proceſſu hunc ordinem pro poſſe obſeruaturus. Sit igit̄

Prima concluſio. Etſi mu tatō fraudulenta nominis. agnominis. cogno minis aut prenominis ſub pena fal ſi ſit prohibita. tn̄ in promotione ſū mi pontificis certis rōnibus eſt ꝑmiſ ſa. Prima pars ꝯclōnis probat̄ in. l. vna. C. de mu. no. vbi liber homo ꝓ hibitus eſt ſub pena falſi mutare no men in fraudē vt aliū deciperet. Si ne fraude autez poteſt licite liber ho

mo nomen ſuū mutare. licet aliud ſit
in ſeruo ī quo ſemper fraus preſumi
tur. ſi ſine dñi voluntate nomen ſuuꝫ
mutare preſumpſerit. l. falſi. in princ.
ff. ad. l. cor. de fal. et Dom̄. hic. Scḋa
pars ꝯclōnis probat̄ hic in glo. vbi
Bonifacius. Naꝫ iſte Bonifaci⁹ vo
cabat̄ prius Benedictus. Fit āt hec
mutatio rōnibus de quibus in glo.
alle. Et obſeruatuꝫ fuit illud a tempe
Sergij pape. ij. q̄ erat natiōe Roma⸗
nus. qui prius dicebat̄ os porci. cui
ꝑpter turpe nomen quod habuit muta⸗
tū ē nom̄. et ita poſtea obſeruabat̄. lꝫ
antea multi fuere. quoꝝ nomīa mini
me erant mutata ſm Arch. hic ī gl. i.

Scḋā ꝯ. Papa ſcribēdo ali⸗
is nomen ſuū ꝓpo⸗
nit ſm tempus modernū. nec a digni
tate. ſꝫ ab ordine quē habet appellat
ſe Epm̄. Prima ps ꝯcluſionis ꝓbat̄
hic. et in ꝓhemio ꝯpilationis grego⸗
riane et clementinaꝝ. ⁊. i. q. iij. c. ſalua
tor in titulo. Tp̄e tn̄ ꝑmitiue eccleſie
papa ſe poſtpoſuit. ꝑut fec̄ Clemēs
papa. xij. q. i. c. ij. in pn̄. et Imperator
papam ſibi poſtpoſuit. vt ptꝫ. xcvij.
diſt. c. victor. et habetur. C. de ſū. tri.
et fi. cat. in epl̄a Inter claras. § victor
Ratio āt ꝯclōnis eſt. ꝙ Papa eſt ma
ior et ſublimior oīb⁹. c. ſi papa. xl. diſ
ca. nos ſi incompetenter. ij. q. vij. etiā
Impatore. vt lxiij. diſt. Ualentinian⁹
c. ſolite. de ma. et obed. Ergo iuſte ſe
preponit omnib⁹. ꝑut quilibꝫ alius
inferior ſcribens facē pt. argu. huius
tex. cū ꝯcorḋ. Ratio āt ſcḋe partis cō
cluſionis eſt ꝙ ex dignitate nō debet
Papa ſe exaltare. Iuxᵃ illud Qui ma
ior eſt vr̄m ꝛc. de quo h in glo. ſingla⸗
ri in vbo chriſtus. q̄ dicit. ix. ordines
eſſe in dei eccleſia. Inter q̄s epalis or
do eſt maior. ⁊ denominant̄ hoc mo
do. lectoratus. exorciſtatus. hoſtiari⸗
atus. acholitatus. diaconatus. ſubdi
aconatus. preſbyteratus. pſalmiſtat⁹.
et ordo epalis. Licꝫ hi duo vltimi ſꝫ
theologos non ponant̄ int̄ ordines.
ſm gl. Sed opio Iuriſtarū ꝓbat̄ in
ca. cleros. xxi. diſt. c. cum ꝯtingat. de
eta. et qua. c. cum nullus. § eo. li. de tē.
ordi. De iſto hic per Io. an. in nouel
qui nitit̄ concordare has opi. ⁊ Lau
in clem̄. in pleriſqꝫ. de elec̄l. Quare
aūt ſunt plures ordines in eccleſia ꝑt
ſumi ex ca. ſingula. lxxxix. diſti. Quō
habent certa et diſtincta officia. et q̄
ſint illa patet. xxv. diſt. perlectis. Un⸗
de autem ordines habent originem.
⁊ q̄ndo forma ordinandi fuit inuēta
vide plene per Guil. in ſuo ſacrali. et
aliquid per Innoc. in. c. preſbyter. de
ſac̄. non iterl. et de tem. or. per totū

Tertia ꝯ. Quāuis ſeruus
ad nullā dignita
tem poſſit aſpirare. ſūmus tam̄ ponti
fex a tp̄e beati Gregorij ex nimia hu
militate ſeruū ſeruoꝝ dei ſe ſolet ap
pellare. Prima pars probat̄ in. l. pre⸗
ſes. C. ſi ſeruus aut liber ad decu. aſp
Scḋa pars probat̄ hic in gl. vbi ſer
uus ſeruoꝝ. Un̄ ſꝫ Io. mo. Papa nō
dicit̄ ſeruus quaſi ſit ſeruilis conditi
onis. et prout ſeruus dicit̄ a ſeruādo
Inſt. de iure perſo. § i. ſed a ſeruiendo
ꝑpter officiū ſuſcepte ſeruitutis. quo
modo etiā Imperator ſe appellat vl⸗
timū ſeruū. C. de off. prefe. preto. afri.
l. i. circa pn̄. Glo. i. q. vij. in ca. quoti⸗
ens. et Arch. hic dant verſus. Serui⸗
erant tibi roma prius domini domi
noꝝ. Seruoꝝ ſerui nunc tibi ſunt do
mini

Quarta ꝯ. ⁊ vltima Papa
ſcribens alicui
in grā ap̄lica ꝯſtituto. eū ſalutat ſm
formā hic poſitā. ac ei impertit̄ apo⸗
ſtolicā bn̄dictionē. Hec ꝯclō probat̄

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

hic.et in prohemio decretaliū et cle
mentinaꝝ. Ubi aūt Papa ſcribit ali
cui cui grā aplica eſt ſubtracta talē
non ſalutat.vt in.c.admonere.xxxiij.
q.ij.Et an papa ſalutans excōicatū
maiori.per ſuas lr̄as eum videat ab
ſoluere.Uide in.c.ſi aliqñ. de ſen.ex.
ſ.et in cle.ſi ſūmus.ſ.e.ti.Item per ſa
lutationem quis intelligit remittere
iniuriam ſibi factam.vide in.c.olim.
ſ.de iniur.et in.c.cum ſup.de off.del.
et glo.in.ca. cū Adrianus.lxiij.diſt.
Itē quare hec benedictio dr̄ aplica
Dic ꝙ dabat aplis.Uel quia dat ab
aplico ſm Jo.an.in prohemio decre
An aūt doc.per ſe faciant vniuer
ſitatem aut ſcholares ꝑ ſe.Et an ap
pellatiōe ſcholariū ꝯprehendunt do
ctores.Tex. hic videt ꝓbare ꝙ nō.de
quibus dicendū vt notant doc.in ꝓ
hemio ꝯpilationis gregoriane.

Acroſancte

Hic eſt ſcđa pars huius ꝓ
hemij.i qua exorditur di
cens ꝙ ex quo preeſt ſancte Romane
eccleſie.quam diuina ꝓuidentia om̄i
bus eccleſijs totꝰ orbis pretulit.Jđ
continue et iugiter laborat vt cōmo
da ſubditoꝝ procuret.⁊ ſcandala tol
lat.ac lites quas humana natura q̄
tidie inuenire conat reprimat.volun
tarios enim labores vt inquit Papa
amplectit.vt ſubditis quietē prepa
ret.et noctes ſepe ducit inſomnes.
Hoc dicit

Ex hoc tex.talis elicitur cō
cluſio Uigilia la
bor et cura incumbunt cuilibet cōſti
tuto in prelatura Probatur hec con
cluſio in hoc tex.et in c.i.ſ.de offi.del
et in ꝯcor.hic in gl.all.

Sane Tertia pars i qua nar
rationem ponit dicēs
ſe ſepius requiſitū.poſtꝗ ad ſūmi pa
patus honorem fuit promotꝰ vt de
cretales editas poſt compilationem
gregorianā tam per Gregoriū nonū
ꝗ̄ per alios diuerſos Romanoꝝ pō
tifices.elucidare vellē.que ex eis eēnt
tenende.⁊ que non.⁊ qui eſſent aucto
res eorū.Ideo pro vtilitate publica.
dictas conſtōnes omnes per tres vi
ros in tex.noīatos mandauit diligē
tius perligi.Et quia plures ī parum
reperiebant temporales. aut ſibi aut
alijs contrarie.aut ſuperflue.Ideo il
lis reſecatis. reliquas emendari.et in
vnum volumen redigi ſub debitis ti
tulis iuſſit.et nōnullas conſtōnes vti
les et fructuoſas addidit et compoſu
it. Iſtud āt volumen voluit papa
Bonifacius addi quinꝗ volumini
bus decretaliū.et vocari librū ſextū
cū numerus ſenarius ſit ꝑfectus. Si
enim conſtōnes huius voluminis in
libro decretalium deberent inſcribi.
oporteret multos libros decretaliū
deſtruere.et cū magnis expenſis no
uos libros ſcribere Non eſt autē in
tentionis pape ſubditos expēſis gra
uare. Hoc dicit.Et eſt hic glo.in ver
bo perfectus. que tractat de perfecti
one numeri ſenarij quā vide.

Ex hoc text.tles elici pn̄t cō
cluſiones Prima
De conſtōne non redacta in volumi
ne Jur.poteſt q̄ꝗ dubitari proba
biliter.an ſit cēſenda decretalis.Pro
bat hic in tex.et in.c.paſtoralis.de fi.
inſtrum.et in prohemio decretalium
Hoc aūt caſu ſententia lata ꝯtra talē
conſtōnem non eſt nulla ſm doct.in
.c.i.de ſen.et re iudi. Bar.in.l.cū pro
latis.ff.de re iudi.

Sūmariū et Cōcluſiones ſexti

Scdā ꝯ. Si tñ talis conſtitu
tio extrauagans an
te huius ſexti libri compilationez fu
it edita.non eſt ad deciſionem alicui⁹
cauſe allegāda.aut a iudice ſequēda.
Probat̄ hic et in.§.ſeq.

Tertia ꝯ. Niſi eſſet iuri cō
muni ſcripto cō
ſona.tunc enim iudex tam ſm illaꝫ ꝗ
ſm ius ꝯmune pt̄ procedere in cauſa
Probat̄ in.d.c.paſtoralis.

Quarta ꝯ. Si corā iudice
allegatur extra
uagans d̄ qua aliqualis habetur no
ticia. licet de validitate ipſius non
habeat̄ certa ſcientia.tenet̄ iudex ꝯſu
lere principem ſeu papam ſuper ea
Hanc concluſionem tenet Panor.i
d.c.paſtoralis.per tex.ibidem in fi.q̄
verbis imparatiui modi vtit̄ dicens ſu
periorē conſulat ꝛc. Dicit tñ ꝙ ſi hoc
caſu iudex nō conſuleret papaꝫ ſꝫ fer
ret ſententiā contra talē extrauagātē
non annullaret̄ ex hoc ſolo ꝙ princi
pem nō ꝯſuluit.ſed ip̄e iudex veniret
puniendus.arg.c.venerabilē.de elec.

Quinta ꝯ. Si nulla extra
uagantis habe
tur notitia.poteſt iudex ſꝫ non tenet̄
recurrere ad principeꝫ pro eius fide
habenda. Hanc concluſionem tenet
Jo.an.i d.c.paſtoralis.⁊ probat tex.
ibidem dū dicit ſi merito dubitet.

Sexta ꝯ. Componere ⁊ de
clarare iura ꝯmu
nia.ſpectat ad principem ſolū. nec a
liquis inferior id pōt. niſi ad hoc ha
beat ſpeciale mandatū. Prima pars
probat̄ in.l.fi.C.de legi.⁊ in cle.ſepe
de ver.ſig.in prohemio cōpilationis
gregoriane.in.§.volētes. Scd̄a pars
patꝫ ꝙ ſpecialiter reſeruata principi
non veniunt in generali demandati
one.vt notat̄ in.c.ꝙ tranſlationē. de
offi.delega.et probat̄ in.§.cunꝗ hoc
deo.in verſi.his mandauimus.ſpeci
aliter in prohemio Inſti.

Septima et vltima con
cluſio Jura e
dita.ſub congruis titulis ſunt locan
da. Probatur hec concluſio in.§.iſto
qui ad hoc ſemꝑ ſolet allegari.et cō
cor.§.quibus.in prima compilatōne
Codicis.

Vniuerſitati

Hec eſt quarta pars ſeu concluſio.i
qua mādat doctorib⁹ et ſcholaribus
ꝙ hunc librū cū magna maturitate
compoſitū.et eis ſub bulla pape miſ
ſum.prompte ſuſcipiant.et eo de cete
ro vtantur tam in iudicijs ꝗ in ſcho
lis.nec vtant̄ alijs cōſtōnib⁹ editis ꝑ
Romanos pontifices.poſt ꝯpilatio
nem gregorianam et añ hūc librum
Hoc dicit

Tractat h̄ arch.vnū.ꝑt̄ qd̄
ſꝑ fit remiſſio ad
eū h̄.an videlꝫ gr̄a pape ſupplicatōne
ſignata.lr̄is nōdū bullatī.expirat per
obitū pape. Jo.an.p⁹ Arch tꝫ ꝙ gr̄a
firma manet.p.§.ꝑficiunt̄ Inſti.de do
nat. Pau.de leaꝫ.diſtiguit Aut gr̄a ē
facta mente tm̄.ꝙ porrecta ſupplicati
one.papa dicit Fiat ita ⁊ mēte inten
dit.ꝙ extractis litteris gratia ſit per
fecta. Non āt ſolo verbo aut ſignatu
ra.et tunc gratia pape expirat ꝑ mor
tem pape. Aut gr̄a fuit facta mente ⁊
verbo.puta papa exiſtēs in conſiſto
rio cū Cardinalib⁹ dicit talē epatū
aut talē dignitatē ꝯferim⁹ Titio.cer
te tunc eſt bene ꝑfecta collatio. etiaꝫ
ſi lr̄e nō ſequant̄.nec tunc expiraret ꝑ
mortē. Jo.tñ cal.putat opi. Arch. et
Jo.an.indiſtincte verā.ꝙ papa duꝫ
dicit Fiat.intēdit gr̄am ſuā hr̄e vigo
rē.et ſtatiꝫ apparet de mēte pape. Er